

Brusel 9. října 2020
(OR. en)

11717/2/20
REV 2

SOC 607

VÝSLEDEK JEDNÁNÍ

Odesílatel:	Generální sekretariát Rady
Příjemce:	Delegace
Č. předchozího dokumentu:	11087/20
Předmět:	Lidská práva, účast a dobré životní podmínky starších osob v éře digitalizace Závěry Rady (9. října)

Delegace naleznou v příloze závěry Rady o lidských právech, účasti a dobrých životních podmínkách starších osob v éře digitalizace ve znění schváleném Radou písemným postupem ukončeným dne 9. října 2020.

Lidská práva, účast a dobré životní podmínky starších osob v éře digitalizace

Závěry Rady

PŘIPOMÍNÁJÍC, ŽE:

1. Evropská unie se zavázala k ochraně lidských práv, která jsou nedělitelná a vlastní všem lidským bytostem bez ohledu na věk, mimo jiné přijetím Listiny základních práv Evropské unie, zejména jejích článků 25, 21, 34 a 35.
2. V evropském pilíři sociálních práv jsou mimo jiné stanoveny zásady týkající se lepších životních podmínek všech lidí bez ohledu na jejich věk, a zejména: právo na všeobecné a odborné vzdělávání a celoživotní učení (zásada 1), jež je rovněž uvedeno jako jeden z cílů udržitelného rozvoje stanovených OSN; právo na rovné zacházení a příležitosti, pokud jde o zaměstnání, sociální ochranu, vzdělávání a přístup ke zboží a službám dostupným veřejnosti (zásada 3); právo na přiměřenou sociální ochranu (zásada 12); právo na přiměřené dávky zaručující minimální příjem (zásada 14); právo pracovníků a osob samostatně výdělečně činných v důchodu na důchod, který odpovídá jejich příspěvkům, rovné příležitosti žen a mužů nabývat důchodová práva a nárok na prostředky zajišťující důstojný život (zásada 15); právo na včasný přístup k cenově dostupné a kvalitní preventivní a léčebné zdravotní péči (zásada 16); právo na cenově dostupné a kvalitní služby dlouhodobé péče, zejména služby domácí péče a komunitní péče (zásada 18); a právo na přístup k základním službám, včetně digitálních komunikací (zásada 20).

3. Evropská unie a její členské státy jsou vázány příslušnými mezinárodními smlouvami v oblasti lidských práv (ICCPR¹, ICESCR², CERD³, CEDAW⁴, CAT⁵, CRPD⁶, ECHR⁷), které se vztahují na všechny osoby bez ohledu na věk.
4. Členské státy Evropské unie schválily v rámci Organizace spojených národů mimo jiné zásady OSN týkající se starších osob (1991), Madridský mezinárodní akční plán pro problematiku stárnutí (2002) a regionální prováděcí strategii pro Evropu (2002), jakož i prohlášení ministrů z Lisabonu (2017).
5. Rada se v závěrech o ekonomice blahobytu (2019) politicky zavázala k podpoře celoživotního učení a zajištění výhod digitalizace pro všechny osoby. Politický závazek Rady k podpoře celoživotního učení byl znovu zopakován v jejích závěrech s názvem „Demografické výzvy – další postup“ (2020), v nichž se Rada mimo jiné zaměřila na dovednosti potřebné v digitalizovaném světě, na zdravé a aktivní stárnutí a na zvyšování informovanosti o právech starších osob. Evropská komise v agendě dovedností (2020) dále zdůrazňuje význam dosažení cíle celoživotního učení pro všechny v době, kdy je třeba se vypořádat s pandemií COVID-19 a zmírnit její dopady. V závěrech s názvem „Boj proti chudobě a sociálnímu vyloučení: integrovaný přístup“ (2016) Rada vyzvala k provádění opatření proti sociálnímu vyloučení, včetně opatření zaměřených na starší osoby.

¹ Mezinárodní pakt o občanských a politických právech.

² Mezinárodní pakt o hospodářských, sociálních a kulturních právech.

³ Mezinárodní úmluva o odstranění všech forem rasové diskriminace.

⁴ Úmluva o odstranění všech forem diskriminace žen.

⁵ Úmluva proti mučení a jinému krutému, nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání.

⁶ Úmluva o právech osob se zdravotním postižením (EU je smluvní stranou této úmluvy).

⁷ Evropská úmluva o lidských právech.

6. Zpráva Evropské komise o dopadu demografických změn⁸ označuje delší střední délku života za jeden z hlavních vývojových trendů v Unii a zdůrazňuje, že střední délka života žen při narození je o 5,5 roku vyšší než u mužů; nejrychleji rostoucí věkovou skupinou jsou pak starší osoby. Prodlužující se střední délka života je spojena s nárůstem počtu let života v dobrém zdravotním stavu. Tato věková skupina je vzhledem k rozdílům v individuálních životních situacích velmi různorodá a často vysoce sebeurčená. Zpráva uvádí, že existuje vzájemný vztah mezi přijímáním opatření v souvislosti s demografickými změnami a oživením po pandemii COVID-19, a dotýká se otázek, jako je osamělost, sociální izolace a poskytování přístupu k základním službám a zařízením.
7. Ve zprávě o přiměřenosti důchodů, kterou vypracovala Evropská komise společně s Výborem pro sociální ochranu, se zdůrazňuje, že pro starší osoby mají klíčový význam přiměřené a udržitelné systémy sociální ochrany⁹. V jejich společné zprávě o dlouhodobé péči se dále uvádí, že je třeba pro starší osoby zajistit přístup ke kvalitním pečovatelským službám.
8. Digitalizace přináší příležitosti a výzvy pro všechny skupiny společnosti včetně starších osob. Digitalizace sehrála důležitou úlohu při zajištění kontaktu se staršími osobami během krize COVID-19. Zpráva nezávislé odbornice OSN pověřené problematikou požívání veškerých lidských práv staršími osobami (2017) a vliv robotiky zaměřené na člověka a automatizace na práva starších osob poukazují na skutečnost, že robotika může vést k významnému rozvoji autonomie a aktivní účasti starších osob. Technologický pokrok a digitalizace však mohou ohrozit osobní práva, jako je právo na soukromí. Stále výrazněji digitalizovaný svět navíc zvyšuje význam digitální gramotnosti. Ve zprávě se uvádí, že digitalizace může prohloubit nerovnosti a/nebo vyloučit některé skupiny, které mají omezený nebo nedostatečný přístup k digitálním technologiím; používání pomocných technologií a robotiky v péči o starší osoby může ohrozit důstojnost uživatele.

⁸ Zpráva Evropské komise o dopadu demografických změn (červen 2020), dokument 8991/20.

⁹ Zpráva o přiměřenosti důchodů 2018: současná a budoucí přiměřenost příjmů ve stáří v EU, svazek I, dokument 9523/18 + ADD 1 + ADD 2.

9. Digitální propast mezi generacemi je značná a s přibývajícím věkem se prohlubuje. Z průzkumu o základních právech z roku 2019¹⁰ vyplývá, že každý pátý člověk (20 %) ve věku 75 let a více v Unii alespoň příležitostně používá internet oproti 98 % osob ve věku 16–29 let. Průzkum Agentury pro základní práva¹¹ rovněž poukazuje na rozdíl ve využívání internetu pro přístup ke službám, kdy starší osoby používají internet méně pro internetové bankovníctví a on-line nakupování (46 % osob ve věku 75 let a více nakupuje on-line alespoň příležitostně oproti 81 % osob ve věku 16–29 let). Z průzkumu vyplynulo, že hlavní překážkou používání internetu je u starších osob nedostatečný přístup k internetovým službám a nedostatek nezbytných dovedností.
10. Údaje Eurostatu¹² ukazují, že rozdíly mezi věkovými skupinami, pokud jde o jejich přístup k moderním informačním a komunikačním technologiím a jejich využívání, se zmenšují. Současně z nich vyplývá, že ve využívání digitálních technologií existuje rozdíl mezi staršími muži a staršími ženami. Vzhledem k nerovnostem v účasti žen a mužů na trhu práce a k jejich profesním možnostem se zdá, že starší muži jsou vůči digitálním technologiím otevřenější než ženy;

BEROUC V ÚVAHU, ŽE:

11. Evropská unie stanovila cíle týkající se životních podmínek starších osob v Lisabonské strategii v rámci rozměru „inkluzivního růstu“, ŽE cíl strategie Evropa 2020 v oblasti zaměstnanosti se výslovně zaměřuje na starší zaměstnance A ŽE v rámci Evropské platformy pro boj proti chudobě a sociálnímu vyloučení se Komise zavázala posoudit, zda jsou systémy sociálního zabezpečení přiměřené a udržitelné a jakým způsobem lze zlepšit přístup k systémům zdravotní, sociální a dlouhodobé péče.

¹⁰ Agentura Evropské unie pro základní práva, *What do Fundamental Rights Mean for People in the EU* (Co znamenají základní práva pro lidi v EU), Lucemburk 2020, Agentura EU pro základní práva – průzkum o základních právech.

¹¹ Očekává se, že shrnutí tohoto průzkumu týkajícího se starších osob a digitalizace bude rozesláno do konce září 2020; úplné údaje z průzkumu budou zveřejněny on-line později v tomto roce.

¹² Eurostat, Ageing Europe. *Looking at the lives of older people in the EU* (Stárnoucí Evropa. Analýza života starších osob v EU), 2019, s. 134.

12. Rada ve svých závěrech o aktivním stárnutí (2010) vyzvala k vyhlášení roku 2012 „Evropským rokem aktivního stárnutí a mezigenerační solidarity“ a v roce 2012 potvrdila „zásady pro aktivní stárnutí“. Světová zdravotnická organizace vyhlásila roky 2020–2030 „Desetiletím zdravého stárnutí“.
13. Rada ve svých závěrech s názvem „Podpora osob trpících demencí: zlepšování politik a postupů v oblasti péče závěry Rady“ (2015) vyzvala Evropskou komisi a členské státy, aby posílily práva osob trpících demencí a umožnily lidem důstojné stárnutí.
14. Na 4. ministerské konferenci EHK OSN o stárnutí vyzvali ministři ve svém lisabonském prohlášení k vytvoření "Udržitelné společnosti pro všechny věkové skupiny: Využití potenciálu delšího života" a zavázali se, že budou podporovat přístup k celoživotnímu učení a jeho rozšiřování a rozvoj dovedností jako podmínku pro naplněný život v každém věku; vzdělávání, zapojení do společnosti a celoživotní učení – vedle přímého využívání znalostí a dovedností pro profesní účely – vedou k vyšší kvalitě života a k větší radosti ze života, podněcují starší osoby k aktivnímu zapojení do společenského, kulturního a politického života a podporují mezigenerační interakci a solidaritu.
15. V roce 2010 byla na základě rezoluce Valného shromáždění OSN 65/182 zřízena Otevřená pracovní skupina OSN pro otázky stárnutí (OEWG-A) s mandátem posílit ochranu lidských práv starších osob tím, že posoudí stávající mezinárodní rámec v oblasti lidských práv starších osob s cílem identifikovat možné nedostatky a určit, jak je lze co nejúčinněji řešit, včetně případného posouzení možného zavedení dalších nástrojů a opatření; v roce 2014 rozhodla Rada OSN pro lidská práva jmenovat nezávislého odborníka pověřeného problematikou požívání veškerých lidských práv staršími osobami a vyslechnout jeho doporučení;

UZNÁVAJÍC, ŽE:

16. Všechna lidská práva a základní svobody zakotvené ve smlouvách o lidských právech jsou univerzální, nedělitelné, vzájemně závislé a vzájemně provázané; vztahují se na starší ženy a muže stejně jako na jakoukoli lidskou bytost a bez výjimky musejí být zaručeny i pro starší osoby. Zahrnuje to zejména základní právo na rovné zacházení – bez ohledu na věk, zejména pokud jde o ochranu a poskytování podpory těm, kdo ji potřebují. Platí to i během krizí v oblasti zdraví, například u pandemie COVID-19, během nichž má prvořadý význam přístup k cenově dostupné a kvalitní zdravotní péči.
17. Starší osoby významně přispěly k fungování svobodných a demokratických společností prostřednictvím solidarity a činí tak i nadále. Podle publikace Eurostatu „Stárnoucí Evropa“ věnují starší lidé mnoho času neplacené práci. Více než pětina starších osob ve věku od 65 do 74 let se zapojuje do formální dobrovolnické činnosti. Osoby ve věku 75 let a více se nadále velmi angažují, pokud jim to zdraví umožňuje. Zejména starší ženy kromě toho poskytují neplacenou pečovatelskou práci, zejména v rámci svých rodin, ať už se jedná o péči o jejich partnery či děti, a podporují tak střední generaci při sladování pracovního a rodinného života. V průběhu pandemie COVID-19 přijaly starší osoby úkoly pro komunitu buď tím, že se vrátily z důchodu jako zdravotnický nebo ošetrovatelský personál, nebo v rámci dobrovolnických služeb, aby pomohly ostatním v každodenním životě.
18. V některých členských státech byla účast starších osob na trhu práce zvýšena prostřednictvím různých opatření, jako je prodloužení pracovního života, přijímání dobrovolných rozhodnutí o prodloužení věku odchodu do důchodu, snaha o aktivní a zdravé stárnutí, zlepšení přístupnosti a přiměřené úpravy nebo možnost pružného a postupného přechodu do důchodu.

19. Starších osob se více než ostatních dotýkají opatření přijatá k zastavení pandemie COVID-19, jak se uvádí ve věstnících Agentury pro základní práva (FRA) a ve zprávách Evropského střediska pro prevenci a kontrolu nemocí (ECDC)¹³. Vzhledem ke svému vyššímu věku a k vyššímu výskytu zdravotních potíží jsou starší osoby při nákaze tímto onemocněním vystaveny vyššímu riziku závažných zdravotních komplikací. Opatření přijatá k zastavení pandemie, jako jsou pravidla k omezení fyzického kontaktu, opatření omezující volný pohyb osob, uzavírání institucí atd., se významně dotýkají právě starších osob. Osoby žijící v pečovatelských domech, z nichž většina jsou starší osoby, které potřebují zdravotní péči nebo mají zdravotní postižení, například nemohly nebo stále nemohou přijímat návštěvy včetně příbuzných. Trpěly navíc omezeními v důsledku nedostatku personálu. Starší osoby, které žijí osamoceně, se kvůli omezení volného pohybu osob a dalším opatřením potýkají s obtížemi při vykonávání každodenní činnosti. Omezeno bylo rovněž poskytování služeb zdravotní péče nesouvisejících s onemocněním COVID-19 a ambulantní péče. Zejména velmi staré osoby často nemají přístup k digitální komunikaci a neúčastní se jí, což vede k tomu, že čelí dalším omezením, pokud jde o přístup k informacím, sociální interakci a účast.
20. Starší osoby mají právo na plnou účast na veřejném, společenském a kulturním životě, jakož i na vzdělávání, průběžné vzdělávání a celoživotní učení. Digitální činnost ve stále větší míře zaručuje aktivní zapojení do společnosti, kulturní a hospodářskou účast a začlenění a pomáhá předcházet sociální izolaci, a to nejen v dobách pandemie. Pro některé starší osoby může být překážkou i digitalizace. Proto je třeba zlepšit digitální dovednosti a přístup k digitálním službám;

¹³ Agentura Evropské unie pro základní práva, *Coronavirus pandemic in the EU – Fundamental Rights Implications* (Koronavirová pandemie v EU – Důsledky z hlediska základních práv) – věstník 3, Lucemburk 2020, <https://fra.europa.eu/en/publication/2020/covid19-rights-impact-june-1> a Evropské středisko pro prevenci a kontrolu nemocí, <https://www.ecdc.europa.eu/en/covid-19-pandemic>.

VÍTAJÍC, ŽE:

21. Členské státy dosáhly na celostátní, regionální a místní úrovni znatelného pokroku při plnění deseti závazků přijatých v rámci strategie RIS/MIPAA EHK OSN¹⁴, která mimo jiné vyzývá k odstranění diskriminace na základě věku, zanedbávání a zneužívání starších osob a násilí vůči nim.
22. Všechny členské státy a EU mají jako smluvní strany Úmluvy o právech osob se zdravotním postižením v rámci svých příslušných pravomocí povinnost zajistit, aby veškerá opatření týkající se rozhodování a způsobilosti starších osob se zdravotním postižením k právům a právním úkonům (včetně možných omezení, která mohou být nezbytná pro jejich ochranu) zahrnovala přiměřené a účinné ochranné systémy pro předcházení zneužívání;

RADA EVROPSKÉ UNIE,

VYZÝVÁ ČLENSKÉ STÁTY A EVROPSKOU KOMISI, ABY V RÁMCI SVÝCH
PŘÍSLUŠNÝCH PRAVOMOCÍ A NA PŘÍSLUŠNÝCH ÚROVNÍCH A S NÁLEŽITÝM
ZOHLEDNĚNÍM ZÁSADY SUBSIDIARITY:

23. ZAUJALY ke stárnutí věkově integrovaný přístup zahrnující hledisko založené na právech a hledisko životního cyklu, který zohledňuje rozdíly mezi ženami a muži, například podporou pozitivní komunikace o stárnutí a pozitivního obrazu stárnutí, zdůrazňováním příležitostí a výzev spojených se stárnutím, jakož i uznáním široké škály rozdílů mezi staršími osobami a prostřednictvím lepšího pochopení přínosu starších osob k sociální soudržnosti a hospodářství;
24. ZVÁŽILY přístup založený na právech při vytváření strategií pro ukončování mimořádných opatření, která byla přijata v důsledku pandemie COVID-19;

¹⁴ Regionální prováděcí strategie Madridského mezinárodního akčního plánu pro problematiku stárnutí pro region EHK OSN.

25. BRALY V ÚVAHU, že životní podmínky starších osob se liší a závisí na různých okolnostech a faktorech. To je třeba zohlednit při vytváření účinných politik, které se přímo či nepřímo dotýkají starších osob;
26. POSILOVALY sociální začlenění a vzájemnou solidaritu mezi generacemi a ZAČLEŇOVALY problematiku stárnutí do všech oblastí politiky s cílem pomoci společnostem a ekonomikám náležitě se přizpůsobit demografickým změnám v zájmu rozvoje společností, které vycházejí vstříc potřebám a zájmům osob všech věkových kategorií;
27. ZVYŠOVALY POVĚDOMÍ mladších generací o cenném přínosu starších osob pro společnost, čímž se posílí mezigenerační vazby a omezí diskriminace na základě věku;
28. AKTIVNĚ ZAPOJOVALY starší osoby, zejména starší ženy, do všech rozhodovacích procesů ovlivňujících jejich životy, a aby v každém jednotlivém případě VYVAŽOVALY výhody a rizika těchto rozhodnutí a plně přitom respektovaly práva a účast starších osob, přičemž je třeba vzít v úvahu přiměřenou rovnováhu a solidaritu mezi generacemi;
29. ve vhodných případech DÁLE ROZVÍJELY mechanismy pro účast občanské společnosti na rozhodování týkajícím se starších osob v digitálním světě;
30. ZAJISTILY, aby nezbytná ochranná opatření v době krizí v oblasti zdraví byla přiměřená rozsahu, v jakém tato opatření ovlivňují práva, zájmy a dobré životní podmínky starších osob, zejména jejich psychické zdraví a kvalitu života;
31. POSKYTOVALY přiměřenou sociální ochranu všem starším osobám, přičemž zvláštní pozornost je třeba věnovat obzvláště zranitelným skupinám, mimo jiné s cílem předcházet chudobě starších osob;
32. PODPOROVALY aktivní a zdravé stárnutí – mimo jiné využíváním pozitivního vlivu digitálních technologií ve veřejných službách, například ve zdravotnictví a sociálních službách – a delší pracovní život, například umožněním dobrovolného pozdního odchodu do důchodu, a možnost pružného a postupného přechodu do důchodu;

33. **PODPOROVALY a POSILŇOVALY** různé formy vzdělávání a odborné přípravy, příležitosti k celoživotnímu učení a rozvoj dovedností, včetně dovedností technologických a digitálních. Tyto dovednosti jsou velmi důležité pro účast v digitálním světě a na společenském životě a měly by být rovněž využívány k překonání digitální propasti mezi ženami a muži;
34. **UTVÁŘELY** digitalizaci, zejména pokud jde o veřejné služby, jako jsou služby zdravotní, sociální a dlouhodobé péče, a to takovým způsobem, aby tyto služby byly snadno dostupné, uživatelsky vstřícné a co nejvíce bezbariérové, a aby zároveň zajistily zachování nedigitálních služeb. Zvláštní pozornost je třeba věnovat právům (včetně práv na ochranu údajů) a potřebám starších osob, včetně starších osob se zdravotním postižením. Cílem je zejména:
- a) **PŘÍSPĚT** ke zmírnění společenské izolace prostřednictvím vysoce kvalitních, přístupných a snadno použitelných forem digitální komunikace;
 - b) tam, kde je to možné, **UMOŽNIT** snadný on-line přístup k široké škále kulturních a vzdělávacích zařízení, jako jsou knihovny, semináře či různé druhy kurzů, mimo jiné i jazykové kurzy, s cílem zmírnit překážky pro osoby se zdravotním postižením, které jsou často staršími osobami;
 - c) **UMOŽNIT** účast na dálku na společenských, vzdělávacích a kulturních akcích;
 - d) **UMOŽNIT** účast na politickém rozhodování, včetně voleb, pokud jsou uspořádány digitálně;
 - e) **PODPOROVAT** starší osoby v rozvoji digitálních dovedností, včetně bezpečného a odpovědného používání digitálních technologií, prostřednictvím iniciativ v oblasti celoživotního učení zaměřených na tuto cílovou skupinu;
 - f) **POMÁHAT** starším osobám a **POSILOVAT JEJICH SCHOPNOSTI**, pokud jde o každodenní činnosti a situace, jako je nakupování, komunikace a udržování kontaktu s přáteli a rodinou a sociální interakce s jinými lidmi, prostřednictvím přístupných digitálních produktů a infrastruktury;

- g) **DÁLE ZVYŠOVAT** hospodářskou účast zajištěním bezpečného přístupu k elektronickému obchodu a internetovému bankovníctví, jakož i zlepšením znalostí starších osob o právech spotřebitelů, zejména v oblasti elektronického obchodu;
 - h) **ZPŘÍSTUPNIT** a **ZJEDNODUŠIT** služby telemedicíny a využívání digitalizovaných nástrojů souvisejících se zdravím jako jednu z dalších možností pro osoby jakéhokoli věku, čímž se sníží riziko infekcí způsobených přímým kontaktem s nemocnými osobami v čekárnách a usnadní přístup k lékařskému a sociálnímu poradenství;
 - i) **ŘEŠIT** výzvy vyplývající z rostoucí poptávky po dlouhodobé péči v důsledku stárnutí a **PROZKOUMAT**, jak lze do pečovatelských služeb lépe začlenit digitalizaci a technologie pro kvalitní život s cílem zlepšit dostupnost a poskytování služeb, jako je péče na dálku, včetně příslušných zúčastněných stran, pacientů a sociálních partnerů v tomto procesu;
 - j) **ZAJISTIT**, aby veškerá sledovací zařízení používaná během krizí v oblasti zdraví byla pokud možno bezbariérová, přístupná a snadno použitelná a v souladu s předpisy o ochraně údajů, a tudíž snadno ovladatelná s cílem neohrozit neúměrně volný pohyb určitých věkových skupin;
 - k) **ZAJISTIT**, aby veřejné služby byly transparentní, a zaručovaly tak odolnější a digitální budoucnost ku prospěchu starších osob;
35. **PROZKOUMALY** výhody inteligentního územního plánování městských a venkovských oblastí, infrastruktury veřejné mobility a inteligentních domovů, které usnadňují účast starších osob, včetně starších osob se zdravotním postižením, na společenském, hospodářském a kulturním životě a nabízejí nové modely pozitivního stárnutí a současně starším osobám umožňují zachovat si nezávislost, dobré životní podmínky a vyšší kvalitu života;

36. USILOVALY O ZAJIŠTĚNÍ TOHO, aby digitalizace byla inkluzivním procesem, který zlepšuje přístup ke službám, a aby byl v plném rozsahu a včas proveden Evropský akt přístupnosti¹⁵, a aby PŘIJALY DALŠÍ OPATŘENÍ ke zpřístupnění digitalizace všem osobám;
37. ZAJISTILY prostřednictvím alternativních prostředků, aby osoby, které nemohou plně využívat digitální technologie, mohly požívat stejných práv jako ostatní skupiny obyvatelstva;
38. ZOHLEDŇOVALY jednání v rámci společné konference AGE Platform Europe (evropské platformy pro starší osoby), sdružení BAGSO¹⁶ a německého předsednictví při další tvorbě politik dotýkajících se práv starších osob;
39. ZARUČILY právo na zdravotní a dlouhodobou péči v souladu s evropským pilířem sociálních práv, včetně přístupu ke zdravotní péči na rovnoprávném základě, který je založen na informovaném a konkrétním souhlasu, a aby při rozhodování ve zdravotnických záležitostech VYCHÁZELY z etických zásad, které zdůrazňují přirozenou lidskou důstojnost, ochranu lidských práv, genderovou rovnost a dosažení nejvyšší úrovně životních podmínek a nejvyšší možné kvality života. Kritéria, jako je věk osoby, by neměla být jediným určujícím faktorem pro přístup ke službám zdravotní péče nebo pro jejich pokračování, ale měla by být uplatňována pouze v kontextu klinického hodnocení zdravotního stavu jednotlivých pacientů;
40. VYUŽÍVALY financování EU, zejména Evropský sociální fond a opatření regionální a strukturální politiky, za účelem usnadnění aktivního a nezávislého stárnutí ve smyslu celoživotní účasti, zejména v digitálním světě, a podpory autonomie starších osob, například zlepšením cenově dostupných kvalitních sociálních služeb a infrastruktury, jakož i podporou příslušných zúčastněných stran, včetně místních a regionálních veřejných aktérů a organizací občanské společnosti, které tato opatření provádějí tam, kde žijí starší osoby;

¹⁵ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/882 ze dne 17. dubna 2019 o požadavcích na přístupnost u výrobků a služeb (Úř. věst. L 151, 7.6.2019, s. 70–115).

¹⁶ Bundesarbeitsgemeinschaft der Seniorenorganisationen (německé spolkové sdružení organizací starších občanů).

41. ZOHLEDŇOVALY při vypracovávání dalších politických opatření relevantní srovnatelné údaje o právech a situaci starších osob, rozčleněné podle pohlaví, jako jsou shromážděné údaje a analýza Eurostatu „Stárnutí v Evropě“ (*Ageing in Europe*); a
42. NADÁLE PŘISPÍVALY k jednáním na zasedáních Otevřené pracovní skupiny OSN pro otázky stárnutí (OEWG-A) a k procesu EHK OSN; KLADLY VĚTŠÍ DŮRAZ na přístup vnější politiky EU v této oblasti založený na lidských právech;

VYZÝVÁ EVROPSKOU KOMISI, ABY:

43. ZVÁŽILA věnování jedné z kapitol své „Zelené knihy o stárnutí“ právům starších osob, včetně starších osob se zdravotním postižením, se zvláštním důrazem na to, aby byla starším osobám v co největší míře umožněna autonomie a zapojení do společnosti, přičemž je třeba zohlednit aspekty genderové rovnosti, se zvláštním zaměřením na starší ženy; aby se ZAMĚŘILA na stárnutí jako příležitost pro společnosti a na to, jakým způsobem může tento přístup sloužit jako základ pro všechna další politická opatření v této oblasti;
44. NADÁLE PODPOROVALA členské státy v opatřeních, která jsou zaměřena na prevenci chronických onemocnění, podporu zdraví, řízení v oblasti zdravotního postižení a posílení rozvoje politik dlouhodobé zdravotní péče s důrazem na digitalizaci, jakož i na posílení možností starších osob, pokud jde o využívání digitálních technologií k lepšímu nezávislému monitorování jejich zdraví;
45. NADÁLE prostřednictvím Eurostatu ZPRACOVÁVALA údaje, na jejichž základě bude jako základ pro budoucí tvorbu politik k dispozici celounijní srovnatelný a rozčleněný soubor údajů, jako je analýza Eurostatu „Stárnoucí Evropa“;

46. POSOUDILA MOŽNOST VYTVOŘENÍ digitální platformy věnované účasti a dobrovolnické práci po skončení pracovního života, která by mohla být propojena se stávajícími projekty zaměřenými na evropskou občanskou angažovanost. Tato platforma by mohla poskytovat podněty a informace pro starší osoby, aby se zapojovaly do přeshraniční dobrovolné činnosti a využívaly přitom své nabyté znalosti, dovednosti a schopnosti. Dále by mohly být jejím prostřednictvím poskytovány informace místním orgánům a dalším aktérům o strategiích a projektech, které jsou zaměřeny na zapojení starších osob do dobrovolné činnosti, a zainteresovaným osobám by zde mohl být poskytnut prostor, kde by mohly získat další pomoc při hledání příležitostí k dobrovolné činnosti;
47. PODPOROVALA další mezigenerační výměny prostřednictvím dobrovolnických činností, které mohou mladším lidem poskytnout příležitosti k podpoře starších osob a interakci s nimi, mimo jiné i na základě příslušných programů EU, jako je Evropský sbor solidarity, jehož cílem je pomoci mladým lidem smysluplně přispívat k fungování společnosti a současně získávat užitečné kompetence a dovednosti pro jejich osobní a profesní rozvoj;
48. ZVÁŽILA zařazení samostatné kapitoly o starších osobách do oznámeného akčního plánu na rok 2021 pro provádění evropského pilíře sociálních práv, v níž posoudí, jakým způsobem mohou být navrhována opatření na úrovni EU s cílem dosáhnout autonomie starších osob v době digitalizace a posílit ji a podpořit účast starších osob na aktivním životě a formování společnosti, a zlepšit tak životní podmínky ve vyšším věku. To by mělo zahrnovat opatření k posílení účasti na demokratických procesech a další příslušná opatření uvedená v bodě 34. Toto posouzení by mohlo být využíváno Komisí, členskými státy, jakož i zúčastněnými organizacemi; a
49. POKRAČOVALA spolu s Výborem pro sociální ochranu ve své srovnávací analýze udržitelnosti a přiměřenosti důchodových systémů v EU prostřednictvím zpráv o přiměřenosti důchodů;

VYZÝVÁ AGENTURU PRO ZÁKLADNÍ PRÁVA, ABY:

50. PROZKOUMALA dopad digitalizace na základní práva, aktivní účast a dobré životní podmínky starších osob; a
51. POSKYTLA členským státům v rámci podskupiny pro údaje o rovnosti (skupina EU na vysoké úrovni pro otázky rovnosti, nediskriminace a rozmanitosti) vstupní informace a odborné znalosti týkající se shromažďování rozčleněných údajů, které objasňují nerovnosti související s věkem, včetně rozdělení údajů podle socioekonomického zázemí;

VYZÝVÁ VÝBOR PRO SOCIÁLNÍ OCHRANU, ABY:

52. NADÁLE PODPOROVAL hledisko celého životního cyklu ve svých úvahách o oblastech politiky spadajících do jeho působnosti;
53. NADÁLE PODPOROVAL vzájemné učení a sdílení osvědčených postupů, pokud jde o lepší řešení potřeb a zajištění dobrých životních podmínek a důstojného života starších osob, jakož i jejich přístup k digitálnímu světu; a
54. POKRAČOVAL ve spolupráci s Komisí V PRÁCI týkající se mechanismu pro monitorování provádění doporučení o přístupu pracovníků a osob samostatně výdělečně činných k sociální ochraně.